

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology Research) โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๐ รูป

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พระภิกษุ สามเณร อุบาสก-อุบาสิกา ศิษย์วัด และประชาชนทั่วไป ซึ่งมีจำนวน ๓๐๐ คน โดยการสุ่มแบบง่ายจากพระภิกษุ สามเณร อุบาสก-อุบาสิกา ศิษย์วัด และประชาชนทั่วไป

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (ภาคผนวก จ หน้า ๑๑๓) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๖๙ รูป/คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการศึกษาเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส และภูมิลำเนา จำนวน ๕ ข้อ โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของประชาชน ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านการฝึกอบรม ๒. ด้านการจัดกิจกรรม ๓. ด้านการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้^๑

๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มาก
๓	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อย
๑	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้เลือกตอบโดยเสรี

^๑ชุดิระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒),

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑. อาจารย์ พระมหาอำนาจ อัสสุการี, ดร. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ผศ.ดร. ณัฐพงศ์ สังวรวรรณ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ผศ.ดร. อินตา ศิริวรรณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ผศ.ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. อาจารย์ ดร.บัว พลรัมย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) แก่ประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๒ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๓๘

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

๕. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

๖. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ต่อไป

^๒สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๖๙ ชุด และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๐ รูป ได้แก่

๑. พระปัญญานันทมุนี (สง่า สุภโร)	เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๒. พระมหาอากร อุตตมปญโญ ผศ.ดร.	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๓. พระมหาวย กิตติวณโณ	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๔. พระครูสังฆกิจพิมล(สุรศักดิ์ สุรญาโณ)	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๕. พระครูวินัยธรวิธาร เตชปญโญ	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๖. พระมหาสมชาย สุนฺติโต	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๗. พระมหาเจริญ สุทธิญาณเมธี	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๘. พระมหาสุรศักดิ์ ธนปาโล	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๙. พระมหาบุญนำ อัครคมโม	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
๑๐. พระมหาณัฐภัทร ฐิตวชิรเมธี	เลขานุการสำนักศาสนศึกษา

ใช้วิธีการบันทึกข้อมูลด้วยการจดบันทึกและบันทึกเสียง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงพระปัญญานันทมุนี (สง่า สุภโร) เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามจากพระภิกษุ สามเณร อุบาสก-อุบาสิกา ศิษย์วัด และประชาชนทั่วไป ในวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

๒. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน ๑๖๙ ชุด โดยแจกกับพระภิกษุ สามเณร อุบาสก-อุบาสิกา ศิษย์วัด และประชาชนทั่วไป ในวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๑๖๙ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

๒. ระดับความคิดเห็นของพระภิกษุ สามเณร อุบาสก-อุบาสิกา ศิษย์วัด และประชาชนทั่วไป ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

๓. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด^๓

๔. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระภิกษุ สามเณร อุบาสก-อุบาสิกา ศิษย์วัด และประชาชนทั่วไป ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส และภูมิลำเนา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป

๕. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกประเด็นตามด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๓ ด้าน คือ (๑) ด้านการฝึกอบรม (๒) ด้านการจัดกิจกรรม (๓) ด้านการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

^๓ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. การกำหนดประเด็นการวิเคราะห์
๒. การวิเคราะห์ตามประเด็นที่จำแนก
๓. การสังเคราะห์เนื้อหา
๔. การสรุปและนำเสนอตามวัตถุประสงค์